

Hakediş ödemesi, birim fiyat analizlerinde bir takım değişiklikler yapıldığını ve o yıldan sonra birim fiyat kitaplarında bazı pozlarla ilgili sözleşme tarihine göre uygulanacak birim fiyatların notlarla açıklandığını, .. yılı birim fiyat kitabından alınan beton pozlarına ait sayfada görüleceği gibi aynı poza ait iki farklı fiyat ($16.045/1 = \dots$ TL, $16.045/l*(x) = \dots$ TL) açıklanması ve bu fiyatların birbirinden farklı olmasının; .. yılı analizlerinde değişiklik yapılmış

oğmasından kaynaklandığı

Temyiz Kurulu, 41521/44032, T. 31.1.2018

Konu:Hakediş ödemesi.

195 sayılı İlamın 1'inci maddesinde ... Kültür Merkezi İnşaatı Yapım İşinde;

1-...

B- "Hidromekanik Hareketli Sahne Platformu" adlı imalat kalemine ilişkin olarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yayımlanan 844.136 poz numaralı "Kaldırma Kapasitesi 10 tona kadar hidrolik sahne platformu" birim fiyatı olduğu halde, DZC.SM-1 Poz numarasıyla yeni fiyat oluşturulması ve bu fiyattan ödeme yapılması nedeniyle .... TL'ye verilen tazmin hükümleri hakkında;

İlamda hakedişi onaylayan olarak sorumlu tutulan ....dilekçesinde;

23.01.1996 tarihinde ... TL keşif bedelli olarak Müteahhit ... İnşaat ve Ticaret Limited Şirketine ihale edilen ... Kültür Merkezi İnşaatı Yapım İşinin müteahhit firmanın taahhüdü altında yapılmakta iken yönetmeliklerde yapılan

değişikliklerden dolayı projelerde revizyonlar yapılmasının zorunlu hale geldiğini ve yönetmeliklere uygun olarak projeler revize edilerek uygulamaya geçildiğini, Projelerde meydana gelen bu revizyonlardan dolayı imalatlarda değişiklikler oluştuğunu ve mukayeseli keşiflerin projelere uygun şekilde düzenlenerek onaylandığını,

1996 yılında ihale edilmesi nedeniyle 2886 sayılı ihale kanununa tabi olan söz konusu işin %30 keşif artışı kapsamında tamamlanamadığından 20.06.2016 tarihinde tasfiye edildiğini, ancak kesin hesabı henüz yapılmadığını,

A1- Eksik yapılan imalatlardan dolayı kamu zararı için

20.06.2016 tarihinde tasfiye kabulü yapılmış olan işte, giderilemeyen kusurlar olması halinde nefaset kesilmek suretiyle kesin hesapta gereğinin yapılacağını,

A2 – 01.01.2002 tarihinden itibaren birim fiyat analizlerinde bir takım değişiklikler yapıldığını ve o yıldan sonra birim fiyat kitaplarında bazı pozlarla ilgili sözleşme tarihine göre uygulanacak birim fiyatların notlarla açıklandığını, 2010 yılı birim fiyat kitabından alınan beton pozlarına ait sayfada görüleceği gibi aynı poza ait iki farklı fiyat ($16.045/1 = \dots$ TL, $16.045/l*(x) = \dots$ TL) açıklanması ve bu fiyatların birbirinden farklı olmasının; 2002 yılı analizlerinde değişiklik yapılmış olmasından kaynaklandığını

Bu nedenle yayınlanan sayfanın altında "(x)NOT : YILDIZ(*) İŞARETLİ POZLARDA, 01.01.2002 TARİHİNDEN ÖNCE İHALE EDİLEN

VEYA İHALESİ İÇİN İLAN EDİLEN VEYA DAVET MEKTUBU GÖNDERİLEN İŞLERDE UYGULANACAKTIR/' İbaresine yer verildiğini,

İlan veya davetten sonrası da dahil sözleşme şartlarında değişiklik yapılması mümkün olmadığından ve işin ihalesi 01.01.2002 tarihinden önce yapıldığından, ödemenin 01.01.2002 tarihinden önce yayınlanmış olan birim fiyat analizlerine göre bulunacak uygulama yılı fiyatından yapılmasının uygun ve sözleşmeden kaynaklanan bir zorunluluk olduğunu,

İlk keşfinde 16.043/1(BS18/B225 betonu) pozunu mevcut İken deprem yönetmeliğinin değişmesi ile deprem bölgelerinde kullanılacak en düşük beton sınıfı BS25/B300 olarak belirlendiğinden, bu imalata uyan ve işin sözleşmesi 01.01.2002 tarihinden önce akdedilmiş olduğundan (Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca her yılın başından geçerli olmak üzere yayınlanan birim fiyat kitabında 01.01.2002 den sonra ilanı, daveti, ihalesi yapılan işlerde farklı analizlerin kullanılacağını öngörmesinden dolayı) 16.045/1 pozunu ile ilgili imalat oluru düzenlendiğini,

16.043/1 pozunun tarifini, 16.045/1 pozunu ile aynı olup; "Yapılacak laboratuvar deneyleri ve granülometrik analizlere göre istenilen mukavemeti temin edecek nisbetler dahilinde ve ağırlık esasına göre granülometrik kum, çakıl veya kırmataş, su ve çimentonun (en az 4 bölmeli agrega silosu, tartı üniteleri, cebri karıştırıcı ve diğer mekanik aksam ile çimento silolarını havi) beton tesisinde karıştırılarak beton imâli, ayrışmaya mâni olacak nakil vasıtaları ile nakli, beton tulumbası veya seri asansör ile her derinlik ve yüksekliğe taşınarak yerine konması, vibratör ile sıkıştırılması, gerektiğinde sulanması, soğuktan, sıcaktan ve diğer dış tesirlerden korunması, imâl edilen betonun idarece istenilen

mukavemette BS 18 (B.225), BS.25 (B.300) olup olmadığını anlamak üzere gerekli ve yeter sayıda deney için numune alınması, gerekli deneylerin yapılması, her türlü işçilik, malzeme ve zayıfatı makina, araç, gereç, laboratuvar giderleri ile inşaat yerindeki yükleme, yatay ve düşey taşıma, boşaltma, müteahhit kârı ve genel giderler dahil 1 m³ demirli, demirsiz beton tesisinde imâl edilen BS 18 (B.225), BS.25 (B.300) beton fiyatı:

ÖLÇÜ: Projedeki boyutlar üzerinden hesaplanır.

NOT: 1) Poz. No: 16.041/1 – 16.046/1'deki betonlar, beton santralında yapılması halinde de bu pozlara ait birim fiyatlar aynen uygulanır. Taşıma bedelleri, taşıma şartnamesindeki esaslara göre ödenir.

2) Kırmataşla yapılması öngörülen pozlardaki betonlarda, taşıma bedelleri de dahil edilmek suretiyle işbaşı maliyet hesapları sonucuna göre idarece karar verilebilir ve yazılı olarak uygulamaya müsaade olunur. "şeklinde olduğunu,

Tarifteki NOT : 1 den de görüleceği üzere 16.043/1 ile 16.045/1 pozlarının tarifinin bire bir aynı olduğunu, Yüksek Fen Kurulunun 24.03.2011 tarih ve 412/-522 sayılı kararının Yapı işleri İnşaat Birim Fiyatlarına Ait Genel Hükümler ve Açıklamalar kısmının 6 ncı maddesinde ;

"Değiştirilen analizlerle bunlara göre düzenlenen yeni birim fiyatlar yürürlüğe konulduğu yılbaşından itibaren geçerli olup, geçmiş yıllarda ihale edilmiş işler için sözleşmesine

esas birim fiyat analizleri esas alınarak uygulama yılı birim fiyatları bulunacaktır.” denildiğini,

Pozun tarifinde ve yüksek Fen Kurulunun 09.04.1980 tarihli kararında da “betonun beton santralinde yapılması halinde de bu pozlara ait birim fiyatlar aynen uygulanır. Taşıma bedelleri, taşıma şartnamesindeki esaslara göre ödenir” denilmesi sebebiyle de ödemenin sözleşmeye uygun olarak yapılmış bulunduğunu,

29980, 29975, 29973, 29976, 29974, 35511 sayılı Sayıştay Temyiz Kurulu Kararlarının bunu desteklediğini,

1B-Sahne platformları standart bir imalat olmayıp her projede farklı ölçülerde sahne platformu olması sebebiyle sadece kaldırma kapasitesine bakılarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayınlanan birim fiyatın uygulanmasının mümkün olmadığını,

Bakanlıkça yayınlanan birim fiyatta ölçüye yer verilmemesi sebebiyle imalatçının bulunduğu Mersin Ticaret ve Sanayi Odasınca onaylanmış faturadaki rayiç esas alınarak yeni fiyat tespit edildiğini ve ödemesinin de buna uygun olarak gerçekleştirildiğini,

1C-19 nolu ara hakedişte maddi hata düzeltilmek suretiyle fazla ödenen ... TL'nin belediye hesabına gelir kaydı yapıldığını, belirterek tazmin hükümlerinin kaldırılmasını talep etmiştir.

Başsavcılık mütalaasında;

“... Belediyesi 2014 yılı hesabının 7. Dairece yargılanması sonucu çıkarılan 27.06.2016 tarih ve 195 sayılı ilamın 1/A.1, A2, B ve C maddesiyle verilen tazmin hükmüne karşı itirazda bulunan, harcama yetkilisi (Bel.Başk.Yard.) ...'un, ilgi yazınız ekinde gönderilen temyiz dilekçesi ve ekleri incelenmiştir.

Dilekçede, ... Kültür Merkezi İnşaatı Yapım İşinde fazla ödenme yapılması suretiyle oluşan kamu zararı için verilen tazmin hükmüne itiraz edilmektedir.

Sorumlu tarafından, sorgu aşamasında ileri sürülen gerekçeler tekrar edilerek, verilen tazmin hükmünün kaldırılması talep edilmektedir.

İtiraz konusu hususların, Daire Kararında etraflıca değerlendirilerek karşılandığı görülmüştür.

Bu nedenlerle, İlamın 1. maddesi A.1, A2, B ve C fıkralarındaki kamu zararı için ileri sürülen itiraz gerekçelerinin, ilam hükmünün bozulmasını ya da hükmün kaldırılmasını gerektirecek mahiyette olmadığı görüldüğünden, temyiz talebinin reddedilerek, yasa ve yönetime uygun düzenlenmiş Daire Kararının tasdikine karar verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir” denilmiştir.

İlamda 1 (A1,A2 ve B) maddelerinde Harcama Yetkilisi olarak sorumlu ... ile Hakedişi Düzenleyenler olarak sorumlu tutulan ..... ise aynı mahiyetteki temyiz dilekçelerinde özetle;

Kamu zararına ilişkin hesabı inceleyen denetçiler tarafından yapılan tespit doğrultusunda içerisinde kendisinin de bulunduğu kontrol teşkilatı görevlileri tarafından 13.03.2015 tarihli raporun düzenlendiğini, raporda hesabı inceleyen denetçiler tarafından yapılan tespitler doğrultusunda kesinti yapılmasını önerdiklerini, ancak bu raporun ilgili mercilere intikal ettirilmesini müteakip, anılan işe ilişkin görevlendirmelerinin 17.03.2015 tarihinde sona erdirildiğini, 18.03.2015 tarihinden sonra söz konusu işe ait hale edişlerde hiçbir tasarruflarının bulunmadığını, 20.03.2015 tarihinde, belediye Fen İşleri Müdürlüğünce kontrollük görevlerinden alınmış olduklarını, tazmin hükmünün sorumluluk yönüyle uhdelerinden kaldırılması talep etmişlerdir.

..., ..., ...'ın dilekçeleri ile ilgili Başsavcılık mütalaasında;

“...Hak edişi düzenleyenlerin, hatalı ödemeleri sonradan fark ettikleri, konuya ilişkin tespit tutanakları düzenledikleri, ancak bu hatalı ödemelerin takip eden ara hak edişlerden veya kesin hak edişten tahsil edebilme imkanları görevden alınmaları nedeniyle ortadan kaldırıldığı anlaşıldığından, İlamın sorumluluk yönüyle bozularak, kamu zararına ilişkin sorumluluğun yeniden tespitini teminen, dosyanın dairesine gönderilmesine karar verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir” denilmiştir.

Sorumlular ..., ..., ..., Ahiz ... İnş.Tic.Ltd.Şti. temsilcileri...

ile Sayıştay Savcısının sözlü açıklamalarının dinlenmesinden ve dosyada mevcut belgelerin okunup incelenmesinden sonra,

GEREĞİ GÖRÜŞÜLDÜ.

1-B) -“Hidromekanik Hareketli Sahne Platformu” adlı imalat kalemine ilişkin olarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yayımlanan 844.136 poz numaralı “Kaldırma Kapasitesi 10 tona kadar hidrolik sahne platformu” birim fiyatı olduğu halde, DZC.SM-1 Poz numarasıyla yeni fiyat oluşturulması ve bu fiyattan ödeme yapılması hususunda,

Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesinin “Fiyatları Belli Olmayan İşler” Başlıklı 20’inci maddesinde,

” Keşif özetinde veya birim fiyat cetvelinde fiyatı gösterilmemiş olup da yapılması idarece istenen yapım ve hizmet işlerinin yeni birim fiyatları tespit edilirken öncelik sırası ile aşağıdaki analizler kullanılır.

1. a) Sözleşme ve eklerindeki (birim fiyat cetvellerinden) birim fiyatların tespitinde kullanılan analizler veya varsa o işe ait teklif analizler;

1. b) Sözleşme birim fiyatlarının tespitinde kullanılan analizlerle veya varsa o işe ait teklif analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler;

1. c) Diğer idarelere ait benzer analizler;

Birim fiyatı tespit edilecek iş kalemleri için o işin yapılması sırasında tutulacak puantajla tespit edilecek malzeme miktarları ile İşçi ve makinaların çalışma saatleri esas alınarak oluşturulacak analizler;

Yeni birim fiyatların tespitinde, yukarıdaki analizlere öncelik sırası ile aşağıdaki rayiçler uygulanır;

1. Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca tespit edilip yayımlanan rayiçler veya varsa o işe ait teklif rayiçler;

2. Diğer idarelerce tespit edilmiş rayiçler;

3. İdarece kabul edilmek şartı ile Ticaret ve/veya Sanayi Odasında onaylanmış memleket rayiçleri;

Bu usullerden hiç biriyle yeni birim fiyat tespiti mümkün olamıyorsa, o iş kalemine ait, Ticaret ve/veya Sanayi Odasınca onaylanmış fatura bedelleri esas alınarak yeni birim fiyat tespit edilebilir. ..."denilmektedir.

"Hidromekanik hareketli sahne platformu" adlı imalat için oluşturulan DZC.SM-1 numaralı poz ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Birim Fiyat Kitabı'nda yer alan 844.136 pozun tarifinin yapılan imalatın özellikleri bakımından aynı olduğu

anlaşılmıştır.

Sorumlu tarafından, "Hidromekanik hareketli sahne platformu" adlı imalat için oluşturulan DZC.SM-1 numaralı poz ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Birim Fiyat Kitabı'nda yer alan 844.136 pozun tarifinin yapılan imalatın özellikleri bakımından birbirine benzediği ancak tarifte herhangi bir ölçüye yer verilmediği için sadece kaldırma kapasitesine bakılarak 844.136 numaralı pozun uygulanmasının uygun olmayacağı iddiasında bulunulmuş ise de; 844.136 nolu pozdaki temel ölçüt sahne platformunun kaldırma kapasitesi olduğu için, bu pozun tarifinde sahne platformunun ölçüsüne ilişkin herhangi bir açıklamaya yer verilmemesi doğaldır. Ayrıca, teknik olarak kaldırma kapasitesi birbirine eşit olan sahne platformlarının ölçüleri de birbirinden farklı olamayacağından "Kaldırma Kapasitesi 10 tona kadar hidrolik sahne platformu" birim fiyatı olduğu halde, DZC.SM-1 Poz numarasıyla yeni fiyat oluşturulması ve bu fiyattan ödeme yapılması mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle sorumlu iddialarının reddi ile 195 sayılı İlamın 1(B) maddesiyle ... TL'ye verilen tazmin hükmünün TASDİKİNE, Oyçokluğuyla(Temyiz Kurulu Başkanı ..., 3.Daire Başkanı ..., 2.Daire Başkanı ..., Üyeler ... ın aşağıda yazılı azınlık görüşlerine karşı)

Karşı oy gerekçesi

(Temyiz Kurulu Başkanı ..., 3.Daire Başkanı ..., 2.Daire Başkanı ..., Üyeler ... ın karşı oy gerekçesi:

“... Kültür Merkezi Yapım İşinde, Poz No: DZC.SM-1-“Hidromekanik Hareketli Sahne Platformu” adlı imalat kalemi ile ilgili olarak, Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesinin “Fiyatları Belli Olmayan İşler” Başlıklı 20’inci maddesine istinaden yapılan yeni birim fiyatının, bu imalatın birim fiyatının, Bayındırlık ve İşkan Bakanlığınca yayımlanan 844.136 poz numaralı “Kaldırma Kapasitesi 10 tona kadar hidrolik sahne platformu” pozu tarifinin, yapılan imalatın özellikleri bakımından aynı olduğu gerekçesiyle, yeni birim fiyat ile 844.136 nolu poz bedeli arasındaki farka tazmin kararı verilmiştir.

Poz No: DZC.SM-1-den; yapılan ve bedeli denen “HİDROMEKANİK HAREKETLİ SAHNE PLATFORMUNUN TEKNİK ÖZELLİKLERİ aynen aşağıya alınmıştır.

1.Taşıyacağı hareketli yük 10 ton ~%10+ –

2.Kaldırma yüksekliği 200 cm’dir. Kapalı vaziyette 110 cm.nin altında olacaktır.

3.Alt ve üst şasi NPU olacaktır kayıcı çalıştığı mesafeler kapalı olacaktır.

4.Mafsallı noktalar 1020-.1040 elik yataklı olacaktır. Yađlanabilecektir.

5.Mafsallardaki pimlerin malzemesi .1050 olacaktır.

6.Kaldırma ve indirmelerde limitleme şalteri kullanılacaktır.

7.Elektrik motoru 1500 d/dak.7.5 KW olacaktır.

8.Pompanın yağ deposu 1 adet olarak imal edilip pompa ve diğer kumanda valfleri bu depo üzerinde toplanacaktır.

9.Pompa kapasitesi 24 lt/dak olacaktır.

10. 150 lt yağ deposu olacaktır.

12. Hidrolik silindirler çift tesirli olacaktır.

13. İmalat bitiminde bir kat antipas iki kat yağlı boya ile boyanacaktır.

14. Kayıcı tekerlerin malzemesi MKEÇ1050 olacaktır.

15. Silindir çapı 110 mm. olacaktır.

16. Mil çapı 70 mm olacaktır.

17.KALDIRMA YÜK HESABI:

$F=r^2 \times 3.14 \times 100\text{bar},da = 9478 \text{ kg.}$ (1 adet silindirin kaldırma kuvveti)

$F \text{ top}=2 \times 9478 = 18997 \text{ kg.}$

18. Her bir silindirin kaldırma yükü 9478 ton ve basıncı 100 bar basınçta $F= A \times P$

$F=(5.52 \times 3.14) \times (2 \times 100) = 18,997 \text{ tondur.}$

19. Sistemin 500 cm kaldırma süresi 85 sn olacaktır. İndirme süresi 60 sn. olacaktır.

20. Sistem 40 150 bar basınçlar arası istenen basınca ayarlanabilir.

21. Sistemde titreşim ve sallantı olmaması için hızayarvalfı kullanılacaktır.

22. Sistemde hidrolik kilit sistemi bulunacaktır.

23.Sistemde kullanılacak pompanın basıncı 175 bar dır.

lamda; teknik olarak kaldırma kapasiteleri aynı olan sahne platformlarının fiyatlarının da aynı olduğu gerekçesiyle, iki platformun kaldırma kapasiteleri baz alınmak suretiyle, iki imalat arasındaki bedel farkı, kamu zararı olarak değerlendirilmiştir. Oysa her iki imalatta bu yönüyle bir benzerlik/eşitlik olsa bile tazmin kararı verebilmek için, DZC.SM-1 Poz numarasıyla yeni fiyatı oluşturulan imalatın tüm teknik özellikleri ile 844.136 nolu pozda tarif edilen imalatın teknik özelliklerinin aynı olması gerekir.

Açıklanan nedenlerle, imalatların teknik yönden benzerliklerinin bilirkişi incelemesiyle tespit ettirildikten sonra karar verilmesi gerekirken, her iki imalatın yalnızca kaldırma kapasitelerinin aynı olduğundan hareketle tazmin kararı verildiğinden, bu eksikliğin giderilerek yeniden karar verilmesini teminen hükmün BOZULMASI gerekmektedir”

Karar verildiği 31.01.2018 tarih ve 44032 sayılı tutanakta yazılı olmakla işbu ilam tanzim kılındı.